

Fiüggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszlón, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzártá
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Bocskay”-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Főtér.

Minden eshetőségre felkészülve. Élni fogunk.

Amit gróf Teleki Pál miniszterelnök a Magyar Élet Pártja ezévi első értekezletén mondott, arra bizony nagy szükség volt már. A magyar nemzet nem dughatja fejét strucc módjára a nagy magyar Alföld homokjába, mert ez a „se lát, se hall” álláspont lehet talán nagyon kényelmes, de mi történik akkor, ha az események meglepnek bennünket s egyszerre földrengésre ébredünk, amikor azt se tudjuk mihez kapjunk. A nyugalom elengedhetetlenül szükséges feltétele ma a magyar életnek. De a nemzeti élet klaviatúrája oly széles, hogy különösen ma, amikor dübörög körülöttünk egész Európa földje, negédes hangok játszi melodiái nem ringathatnak bennünket a kellemes ejtődzés veszélyeket magában rejtő nyugalmaiba. A magyar nemzetnek tudnia kell, hogy Európa népi tengerének vizeit sulyosan megbolygattott. Nem kavicsok, hanem mázsás sulyu bombák teszik zavarossá szintjét s a kis magyar sajka, honunk csónakja, ha ma még siklik is e tenger felületén, érkehetnek taralyos hullámok, amelyek hullámvölgyből hullámtetőig dobhatnak bennünket. Az elmúlt husz esztendő élénken bizonyította, hogy az Európa országútján fekvő Magyarország szerves függvénye és komoly tartozéka a kontinensnek. Nem szeparálhatjuk tehát magunkat az eseményektől, keresztül süvit rajtunk minden eszmeáramlat, európai mozzanat, gazdasági és szociális hullámverés s ha arra kellően fel nem készülve állunk, a velük való küzdelem is sulyosabb kimenetelű. Tudomásul kell vennie a magyar társadalomnak, hogy azok a szükségrendelekek, amelyek az európai hatalmak között kitört háboru után nálunk is életbe léptek, nem fognak megrekedni a heti két hustalan napnál. Nem tudjuk, hogy az elközelgő tavasz az új élet bimbóit és reményeit fogja-e kipattantani, avagy egy sulyos megpróbáltatás szörnye nyugszik még az idők méhében. Ne ringassa tehát magát a magyar közvélemény abban a veszélyes érzésvilágban, amelyik neki esetleg sulyos megpróbálta-

tásokat okozhat. Gróf Teleki Pál miniszterelnök idejekorán és őszintén megmondotta legutóbbi tájékoztató beszédében, hogy az „ország helyzete, mint minden európai országé, sulyosbodott”. Lelkiismeretlenség és döreség volna titkolni ezt. Mert nem élünk rózsakertben, ha a körülöttünk lévő világ képét tekintjük. Ami eddig történt a magyar égöv alatt, az ellen kifogást emelni nem lehet. A magyar nemzet példaadó magatartást tanusított. Semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy ez a megpróbáltatások politikai iskoláján keresztülültetett magyarság a legnehezebb órákban is megtartja tisztánlátását, a nyugalom szükséges fokát s nem török meg áldozatkészsége. Nem fog megtörni az elközelgő hónapokban sem, amikor minden jel szerint nehezedni fog sorsunk. És ha ez elkövetkezik, gondolnunk kell arra — mondotta a miniszterelnök — hogy például mit visel el a német nép. A jövő kifejezéstelen ábrázata mered felénk s helyesebben cselekszünk, ha minden irányban megtesszük elővigyázatossági intézkedéseinket, felkészülünk a legrosszabbra is, mintha a szfinksz arcának tanulmányozásába mélyedünk. Ma Magyarország olyan helyzetbe jutott, hogy módjában áll higgadt-ságát megőrizve, a legbölcsebben mérlegelni saját jövőjét. Örömmel észleljük, hogy erőviszonyaink ehhez a nagy felkészültséghez megadattak. Az a párt, amelyik hivatott az országot kormányozni, erősen összetart s tekintélye és sulya megerősödött az egész országban. A magyar nép messzemenően bizik a kormányban s így nem történhet belpolitikailag semmi olyan esemény, amely meglepetés lehetne s megzavarhatná gondosan kiépített, minden tekintetben megfelelő belpolitikai helyzetünket.

Kiadó üzlethelyiség.

A Horthy Miklós-ut 2. szám alatt, a Hajduszoboszlói Takarékpénztár szomszédságában, egy üzlethelyiség azonnal is kiadó. Értekezhetni: Kovács Kálmán tulajdonossal, a helyszínen.

A magyar belpolitikai élet ezen a héten a képviselőház egyhónapos karácsonyi vakációjának lejártával igen megélné. Az új esztendő politikai életét a miniszterelnök beszéde indította el. A képviselőházi munka megindulásának napján Teleki Pál miniszterelnök a kormánypárt értekezletén beszámolt a külső és belső politikai helyzetről. Kijelentette, örömmel tölthet el bennünket, hogy a mai rendkívül nehéz helyzetben ott tartunk, ahol vagyunk. Mivel Európa helyzete sulyosbodott, a többi országgal együtt Magyarország helyzete is sulyosbodott. Kétségtelen, hogy nehéz idők elé megyünk. Ha a háboru komoly stádiumba lép, nyilvánvalóan nálunk is sulyosodik a helyzet, mert a háboru kihat egész Európára, akár elsütö valaki a puskát, akár nem és akkor kétségtelenül nálunk is elkövetkeznek a megszorítások. Nem élünk azonban a korlátozásokkal addig, míg okvetlenül nem szükséges. Ezeket pedig zugolódás nélkül elviselni hazafias kötelesség. A helyzet a következő hónapokban előreláthatólag még nehezebb lesz, de gondoljunk azokra az erőfeszítésekre, amelyeket körülöttünk látunk. Élnünk kell és élni fogunk és ennek egyik kifejezője, hogy nyugodtan továbbfolyik a parlamenti munka — mondotta a miniszterelnök.

Érdekes, hogy a munka üteme már az első napokban meggyorsult. A társulati adóreform élénk érdeklődés mellett indult vitáján túl még több pénzügyi javaslat kerül megvitatásra. A pénzügyminiszter benyújtotta a biztosító magánintézetek állami felügyelete, valamint a felügyeletet ellátó biztosításiügyi közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló javaslatot. Még több gazdasági és szociális javaslattal foglalkozik a Ház a pénzügyi javaslatok után. A földmivelésügyi miniszter betérjette a mezőgazdasági munkások és konvenciók cselédek bérmegállapításáról intézkedő javaslatot. Az igazságügyminiszter és a belügyminiszter is új javaslatokkal jön. Így egyebek közt készül a

kartell-törvény módosításáról szóló javaslat is, amely a kartellek tulajdonosait kívánja megakadályozni és biztosítja, hogy a bojkott a kartellenkülső kereskedők gazdasági létérdekét ne veszélyeztethesse. Rövidesen betérjesszük az új sajtótörvényről és a rehabilitációról s a szociális alapról szóló javaslatot. Lesz tehát bőven munkája az országgyűlésnek.

A közönség széles rétegei nem ismerték eléggé a társulati és tantámadó reformjának jelentőségét. Az a nagy érdeklődés azonban, amely a javaslat iránt a képviselők részéről megnyilvánult, élénk jele a javaslat horderejének. Arról van szó, hogy eddig az ingatlan tőkével szemben a társulatok jóval kisebb mértékben vettek részt az adóterhek viselésében. Amíg például a mult költségvetési évben a mezőgazdaság, amelynek készpénzbevétele ezer millió pengő körül járt, földadóban 30 milliót fizetett, addig a társulati adó csak 21 millióra rugott, bár a vállalatok nyers bevétele a mezőgazdaságét megháromszorozta. Az elavult társulati adótörvény volt az oka ennek az aránytalanságnak.

A pénzügyi kormány kellő előkészítése után vitte a megoldást a Ház elé. A tárgyalás során utaltak arra, hogy a régi törvény legjellegzetesebb sajátossága a mérleg érinthetlensége volt, ami annyit jelentett, hogy a vállalat csak a nyilvánosságra hozott mérlegben kimutatott nyereség után adózott.

A javaslat szerint jövedelemnek kell tekinteni a vállalat mindama bevételmaradványát, amely a termelés racionális vitelének költségei után fennmarad. Tehát az adóköteles jövedelemhez kell számítani mindazt, amit osztalék, kamat, üzleti, vagy nyereségrészesedés címén a tagoknak, alkalmazottaknak, vagy igazgatósági tagoknak javára irnak. Adóköteles jövedelemnek nyilvánítja tehát mindazt, amit eddig különböző címen nyíltan, vagy burkoltan elrontak az adózás alól. Azt remelik, hogy a javaslat a kapitalizmus belső szerkezetének a mainál jóval közre érdekűbb kialakulására is közre fog hatni. Ami az ország és a nemzet érdeke.

A rádió és a háború.

A világháborút a központi hatalmak azért veszítették el, mert erkölcsileg felőröltek. Az ellenség — miután a harctéren nem boldogult — új harceszközt használt fel ellenük: a propagandát. A háországban és a lövészárkokban éven át folyó, tekintélyrombolásra, pacifizmusra, háború elleneségre uszító métevények meg is volt a romboló hatása. A háború utolsó két évében mindenütt felütöttek már fejük a belső lázadások. Nem a harctér katonája rendült meg, hanem a háország kényelemben élő, semittevője. Mind több csapatot kellett elvenni a belső biztonság fenntartására. Az arcvonal gyengült, a belső feszültség erősödött. A központi hatalmak pedig elkéstek a védekezéssel. Nem ismerték fel idejében az erkölcs gyengítésében rejlő veszélyt. Az entente hatalmak taktikája bevált. A központi hatalmakat 1918-ban forradalmasították.

A világháború propagandájának eszköze a nyomtatott szó volt. A könyv, az újság, a röpcédula, a kép. Az ellenség elárastotta a lázító cikkeivel, propaganda hazugságaival, rémhíreivel az egész világot. Akkor azt hittük, hogy a hazugságok annyira hihetetlenek és átlátszóak, hogy azokat értelmes ember nem hiheti el. Tévedtünk. Győzött az entente felfogás, mely szerint semmi sem olyan hihetetlen, hogy állandóan ismételve lassankint el ne hinnék az emberek.

Ma új fegyvert kapott a szellemi háború a rádióban. A rádió elterjedése folytán így még jobban megközelíthetők az ellenfelek tömegei. Azok is, akik nem olvasnak.

A propaganda elsősorban a nagy tömegeknek szól. Nem a művelt embernek. A műveletlen ember elsősorban hajlamos a propaganda befogadására. A félművelt viszont, — mert a jól értesült látszatát akarja keltetni, — a legveszélyesebb rémhír-továbbhordozó.

Napjainkban felujult erővel folyik a szellemi háború. Tudjuk, hogy ez a nem hadviselőket is kikezdi. A külföldi lapok tendenciózus cikkei, a rádiók idegen nyelvű híradásai, mind a propaganda célját szolgálják. És sajnos, sokan kapva-kapnak az ilyen cikkeken, híreken, mert azt hiszik, hogy olyasvalamit tudtak meg, olyasvalamibe láttak be, amit itthon titkolnak előtőlük! Észrevétel nélkül esnek bele az ellenség csapdájába és válnak ezzel lassan gyengítőivé a saját nemzetüknek.

A propaganda métevény ellen mindenkinek elsősorban egyénileg kell küzdenie. Ennek a küzdelemnek alapfeltétele, hogy minden idegenből vett hírt eleve eltasztunk magunktól és mindent ami a saját kormányzat, vagy vezetés ellen szól, félrevezetésnek, aknamunkának minősítünk.

Legyen tudatában minden ember, hogy a propaganda álarcban

jár. A propaganda lelki tényezőkre épít: A minden országban lapangó bizalmatlanságra a vezetők iránt. A műveletlenség és tájékozatlanság okozta kritika-hiányra. Az általános lelki tunyaságra, amely miatt az emberek nem járnak utána a hallottak igazságának. A mindjobban terjedő politikai dilettantizmusra, amelynek minden rágalom kapóra jön. A társadalmi ellentétekre. Az utca népének elégedetlenségére stb.

A szellemi háború propaganda támadásai ellen, szervezett szellemi védelem kell. Az ebben való közreműködés minden magyarnak kötelessége. Fel kell hívni a környezetünkben lévők figyelmét arra, hogy a széthuzást, gyengítést célzó hírek ellenséges lövedékek, melyeket azért nem veszünk észre, mert nem az egyént, hanem a nemzetet ölik meg. Tudatossá kell tenni azt a felismerést, hogy az ember hajlamos a hazugságokat is elhinni és hogy a hazug hírek továbbadása rémhírterjesztés, hazárulás.

A szellemi honvédelem megköveteli minden öntudatos hazafitól, hogy elzárkózzék minden kívülről jövő hírelől. Hogy visszautasítson minden olyan állítást, amely a saját vezetésben való bizalmat akarja aláásni. Hogy ne adja tovább a rémhíreket. Hanem ellenkezőleg a csüggőket, bizalmatlanokat letorkolja. A kicsinyhitűeket felvilágosító ellenpropagandával erősíti. És a legenergiusabban szembe száll azokkal, akik jelenlétében

nemzet gyengítő híreket terjesztenek.

A szellemi háború nem ismer sem határt, sem határsértést. A magyarságnak fel kell ismernie ezt a fegyvert és használnia. Védekeznie, amíg nem késő! Mindenkinek tisztában kell azzal lenni, hogy a szellemi háború terén a világháború kitörése óta nem volt még békekötés.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt 9 órakor Békely Lajos lelkész, délután 2 órakor Fehér János segédlelkész prédikált.

— **A képviselőház** a héten a társulati adóról szóló törvényjavaslat tárgyalásával foglalkozott.

— **Dr. Márton Gábor** polgármester pár hetes betegségéből felépült és január 17-én hivatalos teendőinek végzését megkezdte.

— **A városi dalegyület választmánya** a múlt vasárnap Békely Lajos lelkész elnöklété élén ülést tartott. Ez alkalommal elhatározta, hogy a Debrecenben legközelebb tartandó kerületi dalosünnepen működő kara részt vesz.

— **Eckhardt Tibor** országgyűlési képviselő véglegesen lemondott a független kisgazdapárti elnöki tisztéről.

— **A református elemi iskolákban** a szénstünet a nagy hideg miatt újabb híradásig tovább tart.

Három császár.

— Igaz mese. —

(II. folytatás.)

I. Vilmos és Ferencz József császárok a délutáni vadászati lefuvás után kevés időre magokra akarván maradni, a kíséret tagjainak intettek, hogy csak menjenek előre a 10 kilométernyire fekvő vadászkastélyhoz, ők majd lassacskán utánok sétálnak. A felsőbb parancs folytán a hivatásos erdészek, vadőrök, erdővédek, burgzsandárok, detektívek félrehúzódtak s csendesesen elindultak az általok jól ismert utakon a vadászkastély felé. A két császár pedig élénk beszélgetésbe merülve egy kanyarodónál elnézte a kivezető ut helyes irányát s egy mellécsapásra került. Darab ideig jártak-keltek az erdei csapások között, amikor észrevették, hogy a hibás utirányból nem tudnak kiigazodni s mindinkább belekerülnek az utvesztőbe. Közben az esteli sötétség is egyre komorabb színt öltött, láthatatlanokká kezdtek válni az ösvények, erdei utak. Élő emberrel az uton sehol sem találkoztak éppen a sötétség miatt, így nem akadt, aki utbagazítsa a két császárt. Ferencz József császár szinte zavarba jutott magas vendége előtt, resztelette, hogy elvesztette a tájékozódás fonálát. Csak most kezdte már bánni, hogy előre küldte, elbocsátotta a személyzetet. Végre is abban állapotott meg vendégével, hogy lemennek az előttük álló völgykatlanhoz, ott majd találnak valami lakóházat, telepet, vagy falut s onnan hazakísértetik magukat. Amint így újból neki indultak egy ösvényen, nemsokára kiértek egy erdei vágásba és azon keresztül jutva, csakhamar egy erdei ut állott előttük. Megörültek a szerencsés-

nek, de még jobban annak, hogy nem nagy távolságra egy deszkaoldal, igen rozoga kiállítású, üres szekér dőcögött feléjük, amelybe két csontbőr vén rossz gebe volt befogva. A cséza unalmasan cammogott, lotyogott előrehátra. Mikor hogy. A döccenőknél néha hátra.

Ferencz József császár a szekér elé állott s megkérdezte a deszkaülélen gubbaszkodó bajszatlan öreg svábot, nem volna-e hajlandó kettőjüket elfuvarozni a mürzuschlági vadászkastélyhoz.

— Hogyne uraim, kevés jó pénzért! Válaszolt a kissé tambók kinézésű sváb. Azzal a két gebét megállította.

— No jó, az meg lesz, mondotta az osztrák császár.

— Am az a baj, hogy ülés nincs, aztán ha felültök, csak a szekéroladon húzódnak meg, szólott az öreg fuvaros. Hanem éppen itt van egy kis erdei szénaboglya. Hozzatok magatok alá valamennyit, oszt arra ráülhettek. Én nem merek a szénához nyulni, mert a széna az uraságé s azt ha az erdővéd meglátja, hogy hija van, rögtön engem vesz elő, feljelent és megbüntettet. Estefelé látta, hogy erre járok...

— Gyere velem — szólott Ferencz József császár, aztán tégy fel a szekeredre vagy két pokróccal. Majd ha jelentkezik az erdőőr, kifizetem én az arát. S azzal oda vezette az öreg sváb fuvarost a szénaboglyához s abból két pokróccal vitetett a szekérre.

A két császár aztán felült a rettentően kényelmetlen ülésre. Nagyobb veszélyt elkerülendő, félkézrel a szekér oldalához voltak kénytelenek támaszkodni. A végtelenül kotyogós, rázós szekér nagyokat zökkenve, irgalmatlanul imbolygott, olykor-olykor nagyokat reccsent, egyre himbálózott.

A két császárnak igen humoros lett a helyzete. Egy pillanatra sem voltak biztosak abban, hogy a szekér mikor fordítja ki őket az erdei útra. Csóváltgatták is a fejüket némelyik zökkenőnél. De hát mit lehetett tenni, mikor most más a gazda és nem a császárok.

Ferencz József császár utközben oda szólott egyszer a vén fuvarosnak:

— Vigyázz öreg, nehogy felboruljunk!

Ahhoz te nem értesz, hangzott rá a válasz. Csak bízd rám! Ötven esztendeje járom én ezt az erdőt, osztán jobban ismerem itt a járást, mint te! Hümm... De azt kérdezem tőletek, hogy mi a fizeskes fenének kóborogtok, csavarogtok tik iccakanak idején ebben a ropant nagy erdőségben. Hát nem tudtatok naplement előtt idejében hazamenni? Nem volt rá elég időtök. Most osztán mit mond otthon a család?... Hisz tiz óra is lesz, mire hazaértek. Hát ezt nem jól csináltátok!

Megállott a szekér. Az öreg sváb porcellán pipájának a szárát kihuzta, a felgyülemlett bagonyáladékat emerről is, amarról is kicsorgatta, megigazgatta a pipaszerszámot, újra közzé vágott a két ócskának s dőcögött tovább az általa ismert uton. I. Ferencz József császár megint megszólalt:

— Ni öreg, aztán hogy is hívják kendet?

— Josip Baum, válaszolt az öreg. Hanem hát tik meg kik lennétek urak — kérdezi Baum nagy bizalmasan.

— Ha akarod tudni öreg, hát megmondom. Ez az igen idős kedves uri barátom I. Vilmos német császár, én meg I. Ferencz József, az osztrák császár vagyok.

— Aj, aj — szólta hátra se nézve a kordén a vén sváb fuvaros, — azt könnyű nektek mon-

dani, csak az legyen, aki higgye. Hiszi a pici! Ha te az osztrák császár vagy, az az öreg ur meg a német császár, akkor én meg a török császár vagyok. Könnyű lesz kiszámítanotok, hogy akkor hány császárt viszek én most Mürzuschlágba a kastélyhoz. Ezen az élces kérdésen a két császár igen jó izüen nevetett s az ut hátralevő részén állandóan derültségben tartotta őket.

Este 9 óra után, jó későn érkezett meg a vadászkastélyhoz a Baum József diszfogata. A kastély udvarán lázas izgalommal, kétséges szorongások között várták a vendégek, udvari, katonai méltóságok s az udvari népség a két császárt. Oriási lett az öröm, mikor előbukkant a Baum Josip fogata és arról leszállították a két császárt. Most ámult-bámult csak nagyigazán Baum József. Különösebben akkor illetődött meg legjobban, mikor észrevette, hogy ezek az urak igazi császárok. Ófelsége intett a fővadászmesternek és megparancsolta, hogy az öreg fuvarosnak, a harmadik császárnak, száz forint üsse a markát, azért hogy hűségesen, illendőképen és bátor kiszólások közben befuvarozta a két hatalmas császárt a mürzuschlági vadászkastély parkjába és épségükben semmi-nemü kár nem esett. Ráadásul azt is megüzente az osztrák császár Baum József becsületes alattvalójának, hogy azt a boglya szénát meg, amelyikből ülést csináltak a szekérre, ha arra felé jár, meresmervül elviheti a két tisztos életkoru lova táplálására. Nem kell azért fizetni semmit, mert az az I. Ferencz József császár tulajdona, osztán joga van ahhoz, hogy Baum Józsefnek ajándékozza, mert hát alaposan rászolgált.

FÜRDŐ-KÖZLEMÉNYEK.

Rovatvezető: VERESS BÉLA.

Előszó.

Régi tervünk az, hogy lapunk hasábjain egy olyan állandó rovatot nyissunk, amely kizárólag Hajdusoboszló immár európai hírű gyógyfürdőjével, helyesebben páratlan természeti kincseinkkel, hőforrásainkkal s azokra épített és építendő létesítményekkel foglalkozik.

Feltétlenül szükségesnek tartjuk hőforrásainkkal és létesítményeinkkel való állandó erőteljes foglalkozást, mivel ma már mindnyájan érezzük ebben a városban, hogy Hajdusoboszló jövő boldogulása és fejlődése ezekkel függ össze. Azt is mondhatnánk, hogy Hajdusoboszló a jövő évtizedekben ezekkel áll vagy bukik.

Kell tehát, hogy mindenkibe — aki a város falai között lakik, de azokon túl is — beleidegződjék a hőforrások és a létesítmények iránti szeretet, szükséges, hogy mindenki megismerje, lássa azokat a problémákat, amelyek ezekkel összefüggésben vannak. Nem utolsósorban szükség van azonban arra is, hogy a város közönségének minden rétege, apraja és nagyja büszkén és öntudattal értékelje nagy kincseit, — amelyek utóvégre az övéi is — s legyen izzig-vérig lokálpatrióta. Meggyőződésünk, hogy csak ebben az esetben lehet eredményeket minden vonalon elérni.

Egy labdarugó mérkőzésnél tíz-tíz ember szorong — magyarul drukköl — egy-egy csapatért s harsogó hangon, mint egy torok buzditja, szinte szüregre azt. Az alig 11 főből álló csapat győzelmében — hitünk szerint — részes az a tíz- és tízezer főnyi néző is. Ez utóbbi szuggesztív hatása nélkül a győzelem talán meg sem születne...

Valahogy így vagyunk mi is! Ha Hajdusoboszló 17.000 főnyi közönsége nem áll egy emberként a város sorsdöntő problémái mellé,

Törökországi Kisásziában az Anatóliai tartományi földrendések az elmúlt napokban is többször megismétlődtek. Hogy mily borzalmas volt ez a szerencsétlenség, mutatja az a körülmény, hogy eddig 38.000 halottat olvastak össze és temettek el. A roppant hideg és óriási hófúvások miatt és azért, mert a földrengés színhelyére élelmszereket és orvosi segítséget nem lehetett szállítani, sokan éhhalállal vagy megfagyással pusztultak el. A sebesültek száma kétszer annyi, mint a halottaké. A mentőakció tovább folyik az eltűntek után.

Anyakönyvi hírek. Házasság-kihirdetések: Szabó Lajos és Kenéz Julianna, Szenyesi József és Fehér Eszter, Tar Gyula és Molnár Eszter, Kis Lajos és Tóth Etelka, Z. Császi Lajos és Cseke Etelka, Fülöp Jenő és Weisz Erzsébet, Nagy Ferenc és Kovács Mária. Házasságot kötöttek: Papp Antal és Kovács Vilma, Magyar Lajos és Márton Piroska, Soós Mihály és Rakovics Ilona, Sándor János és Karika Julianna. Születések: Gönczi Kálmán leánya Amália, Szabó Gyula fia Gyula, V. Kis Gábor leánya Eszter, Agárdi Gyula leánya Piroska, V. Kis Sándor fia Antal, Demendi Miklós leánya Hermina-Mária. Halálozások: özv. Fazekas Lajosné — E. Szabó Julianna — 70 éves, Végh Julianna 2 éves.

amelyeket a hőforrások dobtak elibénk felszínre, akkor talán nem lehet oly eredményre számítani.

De ha egyik vagyunk, úgy a jövő évek és évtizedek páratlan előhaladással fognak megajándékozni bennünket.

Fontosnak tartjuk tehát, hogy mindenki, aki kis lapunkat olvassa, pontosan megismerkedjék természeti kincseinkkel, az azokra épített létesítményekkel, lássa, hogyan mit lehet és lehetne csinálni, mi a jövő perspektívája stb.

Ezért hétről-hétre kisebb-nagyobb ismertető közleményeket adunk e rovat alatt. A közlemények — igérjük — teljesen tárgyilagosak lesznek s óvakodunk attól is, hogy túlzott optimizmusba essünk. Azonban ez semmiesetre sem fogja azt jelenteni, hogy kézlegyintéssel menjünk el egyes kérdések mellett s Pató Pál módjára azt hangoztassuk, hogy ezt meg azt csak „a holnap” oldhatja meg.

Szívesen, sőt örömmel vesszük, ha a hőforrásokkal, vagy a létesítményekkel kapcsolatosan bárki is cikket nyújt be hozzánk, s annak e rovatban helyet adunk. Azonban a közleménynek feltétlenül jóindulatúnak, a fejlődés vagy fejlesztés szolgálatába állónak kell lenni. Olyan közleményt, vagy kritikát, mely a helyzettel, körülményekkel s a realitásokkal nem számol és csak légváratokat épít vagy csak kifogásokat emel, anélkül, hogy a megoldás reális alapjait tartalmazná, nem közölhetünk.

Mivel pedig az ország minden részéből évente ideseregleg mintegy 36.000 vendég közül igen sokan vannak olyanok, akik a hőforrások problémái iránt talán még jobban érdeklődnek, mint egyik-másik hajdusoboszlói lakos, az a tervünk, hogy ezt a rovatot fűrdőidényben esetleg két oldalra kibővítsük, hogy így az ott adott ismeretekkel a fűrdővendégek igényeit is kielégíthessük.

Szerkesztőség.

A szovjetország és finn háboru a rémitő hidegek, fagyhullámok ellenére sem szünetelt eddigéig. Az orosz repülőgépek sok finn várost bombáztak és tömérdek anyagi kárt okoztak. Emberéletben sok veszteség történt, de ez nem változtatott a helyzeten. A legutóbbi sállai ütközetben a szovjetország haderő 40 ezer embert veszített halottakban, sebesültekben, megfagyott emberekben. A finnországi hideg az északi részekben 50, 51 fokot is meghaladta fagypontra. Ez arra kényszeríti az oroszokat, hogy a szárazföldi harcokkal tavaszig némileg szüneteljenek.

A fagyhullámok ereje az elmúlt napok alatt Magyarországon a fagypontra 16—28 fok között váltakozott. Kárpátalján és vidéken 30 fokot is mutatott. A hóesés az alföldre is kiterjedt és előnyösen érintette a folyó évi termés kilátásokat. Különösen január 19-én erős hóvihár dühöngött, a Sisvay-től (1813. febr. 19.) hasonlóan.

Itt a piros, ott a piros lemezjátékba fogott a most lezajlott debreceni nagyvásáron Szabó Sándor hajduböszörményi gazdálkodó. 360 pengővel ment be Debrecenbe két csikót vásárolni, de bedűlt a játékának. Egy fillérig minden pénzét elvesztette. Feljelentést tett a rendőrségnél, a pénze azonban oda van.

— **Dr. Kircsy György** vármegyei aljegyzőt a belügyminiszter segédtitkári próbaszolgálatra a belügyminisztériumba hívta be.

— **Öngyilkos lett** szerelmi bánatában egy Erdős Róza nevű hajduböszörményi 19 éves leány. Mig szülei a lakásuktól távol voltak, a szoba mestergerendájára felakasztotta magát. Hátrahagyott bucsulevelében azt írta, hogy reménytelen szerelme miatt vált meg az élettől.

— **Sakkhír.** A hajdusoboszlói Gazdálkodó Ifjak Egyesülete, mint a múltban, úgy az idén is nagy érdeklődés mellett rendezte meg házi sakkversenyét a „Lénárt“-kupa vándordíjért. A versenyen két csoport indult, kezdők és haladók. A haladók csoportjában 14 versenyző közül első Gáti Sámuel 14 ponttal, ki az egyesület sakkbajnoki címét és a „Lénárt“-kupa vándordíjat kapta. Versenybíró Bereczki Lajos volt. A versenyt S. Kovács Sándor sakkcsapat vezető irányította.

— **Az Ipok. bánomkerti gyógyházának** építkezési előkészületei serényen folynak. Az építkezési anyagok befuvarozása megindult, úgy hogy a március elsejére kitűzött építkezési munka akadály nélkül kezdetét veheti. A gyógyház öszig teljesen készen lesz. E célra 200.000 pengőt fordít az Ipok. Az építkezéshez 325.000 drb. téglát és 500 köbméter homokot fognak felhasználni. Az összes építkezési anyagok szállítója Széll János fuvaros-vállalkozó, Hajdusoboszló, Jókay-utca 8. sz. alatti helybeli lakos. A telep-felügyelő Horváth Endre, aki az átvételeket bonyolítja le. Hozzáforduló érdeklődőknek szívesen nyújt felvilágosítást, Bánomkerti, volt Siáhlér-féle szőlő pajtájában I. kapunál.

— **Szabályozzák a szekérfuvarozást.** A kormány rendeletet adott ki a szekérfuvarozás szabályozásáról. A rendelet a közúti közlekedés egy régi baját orvosolja anélkül, hogy a legcsekélyebb mértékben is korlátozná a mezőgazdák lovasfogatainak bérfuvarozásait. A rendelet ugyanis azokra a fuvarozó iparosokra vonatkozik, akik fogataikkal állandó iparszerű bérfuvarozást folytatnak. A rendelet a szekérfuvarozást a helyiforgalomban szabad iparnak minősíti, ellenben engedélyhez köti a helyközi forgalomban és a kiadható engedélyek számának előzetes megállapítását, vagy korlátozást is lehetővé teszi. A helyközi szekérfuvarozó iparos kártérítési kötelezettségének fedezésére köteles szavatossági biztosítást kötni és fenntartani.

— **Emelkedik a borfogyasztás.** A borpiacon az ünnepek utáni szokásos lanyha hangulattal szemben élénkség mutatkozik. Szakértői vélemények szerint egyes helyeken a borfogyasztás határozott emelkedést mutat. Az áralakulás irányzata szilárduló, mert általános vélemény szerint az áremelkedés a hideg időjárás enyhülésével fellépő kereslet következtében feltétlenül elő fog állni. Az árak vidékenként 35—50 fillér közt váltakoztak literenként. Az alföldi borvidékeken az árak változatlanul szilárdak és a készletek érezhető fogytával arányban emelkedést mutatnak. Kisebbségi tételekbeni vásárlásoknál ma már egyáltalában nem ritkák a literenként 35—45 filléres árak.

A Bánomkerten eladó

a II. dűlőn 328 négyszögöl szőlőföld sok termő gyümölcsfával. Értekezni lehet: Kovács Kálmán könyvnyomdájában, Horváth M.-ut 2.

Kedvező

fizetési feltételek mellett eladó **házak**:

Luther-u. 33., Körner Béla-u. 39.

Földek:

Délkeleti tilalmas dűlőben 479 négyszögöl szántó, Járószegben 3 hold 899 négyszögöl szántó.

Érdeklődni lehet:

Alföldi Takarékpénztárnál Debrecenben.

— **Minden magyar állampolgár személyazonossági igazolványt kap.** Az ország minden lakóját egyaránt érintő belügyminiszteri rendelet között a hivatalos lap szerdai száma. A személyes honvédelmi kötelezettségekkel és a közérdekű munkaszolgálati kötelezettségekkel kapcsolatosan a belügyminiszter teljesen új alapokra helyezi a bejelentéseket. Az új bejelentések adatainak felhasználásával ugynevezett „népmozgalmi nyilvántartást” vezetnek majd a hatóságok és minden bejelentett külön igazolványt: „Polgári személyi lap”-ot kap. A népmozgalmi nyilvántartásba be kell vezetni: 1. A 12 évesnél idősebb, de 70-ik életévüket el nem ért férfiakat. 2. Azokat a nőket, akik 16-ik életévüket betöltötték, de 50-ik életévüket még nem érték el és a honvédelem szempontjából jelentőséggel bíró különleges szakképzettséggel rendelkeznek. 3. Azokat a személyeket, akiknek állampolgársága kétes, vagy nem állapítható meg, vagy még megállapítva nincs, a nyilvántartás szempontjából a magyar honosokkal egytekintet alá esőnek kell számítani. Minden bejelentésre kötelezett azonossági számot kap. Azonossági számukat feltünteti a polgári személyi lap. Ezt a polgári személyi lapot mindenki meg fogja kapni. A polgári személyi lap a nyilvántartás alá eső személy személyazonosságának igazolására szolgál. Ha valaki elveszti polgári személyi lapját, köteles az lakóhely szerint illetékes nyilvántartónak azonnal jelentést tenni. A személyi lapon figyelmeztető írás van, hogy azt mindenki saját érdekében gondosan őrizze meg. A rendelet mellékletei utasításokat tartalmaznak a bejelentésekre, a nyilvántartólap és a polgári személyi lap kitöltésére.

— **Január végéig lehet felmondani a rögzített kereseti, jövedelem- és vagyonszámot.** A törvény rendelkezései értelmében a rögzített adókat és pedig a vagyonszámot, a jövedelem-adót és az általános kereseti adót, amelyek évek óta megállapított összegben vannak előírva, január 31-ig fel lehet mondani. Azoknak az adózóknak, akik az adót felmondják, kérvényeiket a m. kir. állami adóhivatalhoz kell címezniük. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a pénzügyigazgatóság számára, hogy a vezető pénzügyi tisztviselőket a kettős könyvvitelben és kereskedelmi ügyekben és ezzel kapcsolatban az adók ellenőrzésében képezzék ki.

Hirdessen a „Független Hajduság”-ban.

Meghívó.**A HAJDUSZOBOSZLÓI
GAZDÁLKODÓ IFJAK EGYESÜLETE**

1940. évi január 28-án,
vasárnap délelőtt 11 órakor

a Gazdakör nagytermében

évi tisztújító nagygyűlést

tart, melyre a tagokat
tiszttelettel meghívjuk.

Hajdusoboszló, 1940. január 12.

Décsey Lajos

h. jegyző.

Lénárt András

elnök.

Tárgyak:

1. Jegyzőkönyv hitelesítés.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Háznagy jelentés.
6. Könyvtári jelentés.
7. Leltár-vizsgáló bizottság jelentése.
8. 1940. évi költségvetés beterjesztése.
9. Tisztikar megválasztása.
10. Indítványok, kérvények. (Gyűlés előtt legalább 8 nappal az elnökhöz írásban adandók be.)

— Öt bolygó felvonulása az égen.

Aki mostanában a kora esti órákban — mondjuk 5 óra tájban, amikor az első csillagok kezdenek feltűnedezni — tiszta időben felpillant a déli égboltozatra, majdnem vízszintes sorban négy szokatlanul fényes csillagot lát. Ez a négy testvérbolygó, a kilenc közül az a négy, amely szabad szemmel is látható, de amelynek erre az együttes látványosságos felvonulására talán évszázadok óta nem volt példa. A svábhegyi csillagvizsgáló intézet megerősítette az öt bolygó egyidejű felvonulásáról szóló hírt a Hoid és a Nap pályájának vonalán, de arról, hogy mikor fordult elő legutóbb ehhez hasonló természeti tünemény, azt nagyon nehéz lenne megállapítani. A csillagvizsgáló intézet magyarázata szerint azért olyan ritka esemény az öt bolygó egyidejű és egyvonalu feltűnése, mert az öt égitest bolygási ideje között nagy időbeli eltérések vannak. A Vénusz 220 nap alatt kerül meg a Napot, a Mars egy év és 322 nap alatt, a Jupiter 11 év és 315 nap alatt, a Saturnus 22 év és 16 nap alatt, míg az Uranusnak 84 év keli ahhoz, hogy bebojlyongja röppályáját. Ilyen körülmények között egy kis fantáziával nem nehéz asztrológiai esemény, illetőleg jelenség az öt bolygó egyidejű feltűnése.

— Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár előkészületei. Az országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt, idén március 30-tól április 7-ig, a húsvétot követő héten tartják meg. A kiállítás alkalmat nyújt arra, hogy a kiállító tenyésztők újabb tenyésztési eredményeiket az egész ország előtt bemutathassák és egymással versenyezhesenek. A budapesti tenyészállatvásáron előreláthatóan megfelelő kereslet lesz jó apaállatok iránt. A szükségletet a Felvidék és Kárpátalja vásárlásainak fokozott bekapcsolódásán kívül fokozza az a körülmény is, hogy az elmúlt másfél év alatt az országon átvonult száj- és körömfájás következtében sok apaállatot kellett kimustrálni.

171—1940.

Hirdetmény.

A 11570—1939. M. E. sz. rendelet értelmében az ország területén hetenként két hustalan napot kell tartani.

Mint hogy városunkban a heti vásár hétfőn és pénteken tartatik, így a hustalan nap kedden és szombaton tartandó. E napokon hust, husneműt, nyers, vagy bármily módon tartósított (konzervált) állapotban a fogyasztók részére árúsítani, vagy forgalomba hozni tilos. Vendéglátó üzletekben a fenti husneműket a hustalan napokon kiszolgáltatni nem szabad.

E tilalmak nem vonatkoznak halra, vadra, belsőrészekre (nyelv, tüdő, sziv, vese, velő, mirigy, máj, vér) harkára, disznósajtra, szalámira, hájra, olvasztott zsírra és töpörtőre, valamint a honvédségre, kórházakra, gyógyintézetekre, gyermeknevelő intézetekre.

Hajdusoboszló, 1940. január 10.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

1031—1940.

Hirdetmény.

A Mezőgazdasági Kamara előadás-sorozata keretében folyó hó 26-án pénteken délután 6 órakor a Gazdakörben Varjassy István kamarai s. fogalmazó a „Juhtenyésztés és gyapjuértékesítés” címmel vetített képes előadást tart, amelyre az érdeklődő gazdaközönség figyelmét felhívom.

Hajdusoboszló, 1940. január 21.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

12228—1939.

Hirdetmény.

Az iskolán kívüli Népművelési Bizottság f. hó 21. napján vasárnap a következő helyen tart előadást:

D. e. 11 órakor a Gazdakörben Dr. Csomor Benő városi orvos „Népbetegségek” címmel.

Az előadásra az érdeklődők figyelmét felhívom.

Hajdusoboszló, 1940. január 19.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

509—1940.

Hirdetmény.

Közírárré teszem, hogy állami ellenőrzés alatt álló baromfikeltető központok, városunkhoz Nyiregyháza esik legközelebb, napos csibéket minden héten egy alkalommal adnak ki, illetőleg szállítanak le az igénylőknek a Földművelésügyi Minisztérium által megállapított igen kedvezményes napi áron. A csirkék hazánkban legjobban bevált fajtája tyukoktól származnak, így az igénylés szerinti fajta azonos csirkéket kap a vásárló. Amidőn erre a baromfitenyésztők figyelmét felhívom, hangsúlyozni kívánom, hogy a kormányzat baromfitenyésztők megsegítése érdekében rendelte el a keltető központok felállítását s így az nem üzleti vállalkozás, hanem a kormányzati támogatásnak egyik módja. Kívánatos tehát, hogy közönségünk köréből minél számosabban vegyék igénybe ezt a kedvezményt. A csibe igénylők igényléseiket Somogyi Antal város-gazdánál a délelőtti hivatalos órákban tehetik meg, ahol e kérdésben részletes felvilágosítás is nyerhető.

Hajdusoboszló, 1940. január 13.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

50—1940.

Pályázati hirdetmény.

Hajdusoboszló megyei város iparostanonciskolájának felügyelő-bizottsága pályázatot hirdet heti 12 óra ellátására. Pályázhatnak elsősorban felsőkereskedelmi iskolai és polgári iskolai tanárok. A választás 1939—40. tanév máodik félévétől 1940—41. tanév végéig szól. Az óraadó a törvényben megállapított díjazásban részesül. A pályázathoz a következő okmányok szükségesek: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Tanári oklevél másolata. 3. Erkölcsei bizonyítvány. 4. Az eddigi működést igazoló esetleges bizonyítványok. Katonai szolgálatot igazoló okmányok. A pályázati kérvényeket a felügyelő-bizottsághoz címezve a pályázat megjelenésétől számított tíz napon belül kell a polgármesteri hivatalnál beadni.

Hajdusoboszló, 1940. január 2.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

789—1940.

Hirdetmény.

Közírárré teszem, hogy az árelenőrzés országos kormánybiztosa 1939. évi december hó 5-én 9500—1939. sz. rendeletével az olajlenmagra termelt, egészséges, időszerűen száraz, rostált, szokványos tisztaságú lenmag legmagasabb árát 41.20 q az egészséges időszerűen száraz lenmag szokványos tisztaságú, rostált és megengedett enyhe dohszagu napraforgómag legmagasabb árát 1939. évi december 6-tól december hó végéig 21 q, 1940. évi január 1-től 22 q, az ugyanilyen minőségű tökmag legmagasabb árát 31 P q, végül az egészséges időszerűen száraz szokványos tisztaságú, rostált és 10 százaléknál több nedvességet nem tartalmazó szójabab legmagasabb árát 26 P q összegben állapította meg budapesti paritásban.

A helyi árak a feladóállomás és Budapest közötti díjszabás szerinti fuvar költségek leszállításával állapítatnak meg a fenti árakból s fuvar-költségen felül a lenmagnál legfeljebb 2 P, szójababnál és tökmagnál legfeljebb 80 fillér q, napraforgó-magnál legfeljebb 1 P számítható le kereskedői költség, bizományi jutalék, zsákhasználat, vagy bármilyen más címen. A vagonba rakás és helyi illetékek az olajmagnál, szójababnál és a lenmagnál eladót, a napraforgó-magnál pedig a vevőt terhelik.

A 62300—1939. Ip. M. sz. rendelet 4. §-ának 2. bekezdése értelmében a Futura Rt a részére felajánlott lenmag, napraforgó, (fehér napraforgómag kivételével) szójabab és tökmag-mennyiségeket az árelenőrzés Országos Kormánybiztosa által fentiek szerint megállapított áron köteles átvenni és a részére felajánlott áruk vételárát az átvételtől számított három napon belül köteles kifizetni.

Hajdusoboszló, 1940. január 6.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

— Rend. Mély emberlét és fölényes életismeret jellemzi Márai Sándor minden írását. Legújabb cikke is valóságos kis remekműve a modern irodalomnak. A cikk az Uj Idők mai számának első oldalán jelent meg. Az Uj Időknek ehhez a számához mellékelik a Lexikon XVI. vaskos kötetét, amelyet az előfizetők ajándékba kapnak. Díjtalan mutatványt küld bárkinek a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

— A forgalmiadóból kapnak tisztviselői fizetésemelésre támogatást a városok. A köztisztviselő társadalom nagy meglepetéssel fogadta a kormány rendelkezéseit, — amelyek január elseji érvénnyel hatályon kívül helyeznek újabb két fizetés-csökkentő rendeletet. Az új fizetés-rendezés a rendelet szerint azonban csak abban az esetben vonatkozik a városokra és községekre, ha ezek a régi fizetések visszaállítására megfelelő fedezetet tudnak állítani, ami a súlyos helyzetben lévő közületeknél bizony nehézségeket okoz. Az érdekeltek kérték a belügyminisztert, hogy a kormány nyújtson segítséget a fizetés emelés végrehajtásához. A belügyminiszter most úgy intézkedett, hogy azoknál a városoknál, amelyek nagy pótdadóval dolgoznak, gondoskodni fognak arról, hogy a központi számlán kezelt forgalmiadórészesedésből oly mértékben nyerjenek támogatást, ami lehetővé teszi, hogy a tisztviselői fizetés-rendezés pótelmést ne vonjon maga után. Ennek alapján a városi tisztviselők február elsején előreláthatólag januárra visszamenőleg is meg fogják kapni a fizetéskülönbözetet.

— A Futura 500 vagon tengeri behozatalára kapott engedélyt. A tengeriforgalom az elmúlt év őszén rögzített árak mellett bonyolodott le, az év végén azonban szükség mutatkozott a forgalom felszabadítására, mivel rögzített árak mellett tengeri alig került a piacra. Magasabb, országos érdekek fűződtek ahhoz, hogy a hízalási célokra szükséges tengeri mennyiségek rendelkezésre álljanak. A kínálat hiánya miatt a Futura engedélyt kapott a kormánytól 500 vagon román tengeri behozatalára.

IRODALOM.

— Gyümölcsfák szakszerű metszésével rendbehozhatjuk és rendszeres bő termésre készíthetjük azokat is, amelyek gondozatlanul ezideig nem adtak hasznot. Erről, valamint a gyümölcs-, szőlő-, méh- és baromfitenyésztés aktuális teendőiről ír a „Magyar Gyümölcs” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császár-ut 76.

— Örök Erdély. Makkai Sándor írta a Nemzeti Könyvtár ma megjelent füzetét. Az országos nevé író és tudós legszebb írásai közé tartozik az „Örök Erdély”, az új Nemzeti Könyvtár füzet. A füzet négy hangulatos fejezete elvezeti az olvasót a csendes Maros-völgyébe. Bemutatja Marosvásárhelyt, a székek metropoliszát. Elvezet a régi kincses Kolozsvárra. Felidéri a magyar kultúra csodálatos fészket, Nagyenyedet s elidőzik Erdély Széchenyiének, Mikó Imrének városában, Sepsiszentgyörgyön. A négy városképen át élénk tárul azonban az örök magyar Erdély teljes, csodálatos szépségű arca. A kis könyv kitűnő szellemi utitárs és kalauz mindenki számára, aki olvasása közben elzarándokol a szentistváni nagy Magyarország legszebb magyar tájára, Erdélybe. Makkai Sándornak a Nemzeti Könyvtárban megjelent „Örök Erdély” című könyvecskéje 20 fillér és minden újságárusnál kapható.